

آملی‌لاریجانی عطای سیاست را به لقایش می‌بخشد؟

آیا بعد از ترک سنگر شورای نگهبان، سنگر مجمع را هم ترک می‌کند؟ آیت‌اللهی که زمانی تصور می‌شد دبیر بعدی شورای نگهبان خواهد شد، حالا مشخص نیست که تا ۱۴۰۱ یعنی پایان مأموریت پنج‌ساله‌اش در مجمع تشخیص می‌ماند یا تمایل دارد از این سمت هم خارج شود؟

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، اگرچه مشخص است که استعفای آملی‌لاریجانی از شورای نگهبان بعد از رخدادهای انتخابات اخیر، رشته‌توییت‌های تند او علیه عملکرد شورا در اعتراض به عدم تأیید صلاحیت برادر و سپس عدم امضای حکم رئیسی و عدم شرکت در مراسم تحلیف او مشخصا در اعتراض به عملکرد این نهاد صورت گرفته است و در مقابل شاهد یا دلیلی برای ترک ریاست مجمع ندارد اما به گمان برخی از تحلیلگران و ناظران سیاسی با توجه به افول قدرت لاریجانی‌ها در پهنه سیاست ایران که از چند سال پیش آغاز شده است، احتمال دارد آملی‌لاریجانی هم بخواهد عطای سیاست را به لقایش ببخشد.

بعد از ماجرای پرونده طبری و بگومگویی رئیس سابق قوه قضائیه با مرحوم آیت‌الله محمد یزدی، رئیس سابق جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، این شایعه تقویت شد که آملی قصد مهاجرت به نجف را دارد. برای همین و بعد از استعفایش از شورای نگهبان دوباره این شایعه مطرح شده است. اما خودش در درس خارج فقه خود با شوخی به این شایعه پاسخ داده و گفته بود باید در اجلاس خبرگان شرکت کنم خصوصا که اگر شرکت نکنم، می‌گویند فلانی رفته نجف!

با این حال برخی معتقدند که لاریجانی‌ها در همان دامی افتاده‌اند که زمانی دیگران افتاده بودند و آنها حامی‌اش بودند. سید محمود میرلوحی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب، معتقد است که خانواده لاریجانی اگر همچنان خود را اصولگرا تعریف کنند، افق سیاسی‌شان مبهم و بلاتکلیف می‌شود. این فعال سیاسی اصلاح‌طلب به این‌گونه گفته است: صحبت من با آقای آملی‌لاریجانی این است که شما در نظارت استصوابی نقش اصلی داشتید، امروز نیز این نظارت استصوابی دامن خودتان را گرفته است؛ فقط این‌گونه نیست که اصلاح‌طلبان و کسانی را که متفاوت با شما فکر می‌کردند، گریبان‌گیر کند. او گفته است: خانواده لاریجانی ریشه و سابقه و تجربه فراوانی دارند. به نظر می‌رسد که از دو حالت خارج نیست؛ یا باید به معنای کامل اصلاح‌طلب شوند که مانند بقیه اصلاح‌طلبان می‌شوند و باید ببینیم چه اتفاقی می‌افتد اما اگر بخواهند همچنان خود را به‌عنوان یک اصولگرا مطرح کنند، به نظر می‌رسد که آفتاب و افق سیاسی‌شان مبهم و بلاتکلیف می‌شود و به سمت مسیر کاهندگی و حذف و انزوا پیش می‌روند. این فعال سیاسی اصلاح‌طلب با اشاره به نامه دو سال قبل صادق لاریجانی که اعلام کرده بود قصد سفر به نجف را دارد، گفته است: به نظر من اگر نجف هم بروند این نجف با نجف قبل از انقلاب تفاوت دارد.

امروز آقای سیستانی در نجف دیدگاهی مبنی‌بر جدایی دین از سیاست دارند، بنابراین اگر به نجف هم بروند، استقبال از ایشان و دیدگاه‌های قبلی‌شان غیرممکن است، مگر اینکه ایشان به نجف بروند و دیدگاه‌های قبلی‌شان را نفی کنند و اگر بخواهد به حوزه علمیه قم بازگردد، فضای حوزه علمیه قم فعلا برای کسی که از نگاه نقد قصد صحبت کردن دارد، محدود است؛ بنابراین فضای قم هم فضای استقبال از آقای لاریجانی نخواهد بود. در مجموع به نظر می‌رسد که باید منتظر بمانیم و ببینیم که این اختلافات چه نتیجه‌ای خواهد داشت. مجید انصاری، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، اخیرا در ارتباط با اینکه آیا ممکن است آملی‌لاریجانی بعد از شورای نگهبان از مجمع تشخیص هم استعفا بدهد، یا نه گفته بود: این دو جایگاه قطعا ارتباطی به هم ندارند و ایشان در هفته‌های اخیر به‌صورت مستمر در جلسات مجمع تشخیص حضور یافته و ریاست‌شان بر مجمع تداوم داشته است.

ایشان بنا بر هر دلیلی از عضویت در شورای نگهبان استعفا کرده، اما خلل یا تعللی در روند حضورشان در مجمع تشخیص رخ نداده است. بحثی درباره استعفای آملی‌لاریجانی از ریاست مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح نشده و در میان نیست. به نظر می‌رسد که آملی‌لاریجانی حتی اگر قصد جدی برای مهاجرت به نجف هم داشته باشد، قاعدتا تا پایان دوره پنج‌ساله خود بر ریاست مجمع صبر می‌کند و بعدا قصدش را عملی می‌کند. در این صورت و با توجه به حضور محسن رضایی در دولت جدید احتمال اینکه او هم سال آینده و بعد از پایان دوره پنج‌ساله دبیری از این سمت کنار برود، زیاد است.

در این صورت مجمع تشخیص مصلحت تا سال آینده شاهد یک پوست‌اندازی دوباره بعد از فوت آیت‌الله هاشمی می‌شود و از وزن سیاسی آن کاسته می‌شود.

برخی معتقدند روند هاشمی‌زدایی و تغییر کارکرد مجمع تشخیص مصلحت نظام با تغییرات آتی تشدید می‌شود. اساسا مجمع تشخیص بعد از رحلت مرحوم آیت‌الله هاشمی کارکرد و اهمیت سابق خود را از دست داده است.

دیگر نه از آن جلسات منظم دو هفته یک‌بار خبری است و نه خبری از تصمیمات و برنامه‌های آن رسانه‌ای می‌شود.

یکی از مهم‌ترین بازوان تولید خبر در مجمع تشخیص در گذشته مرحوم هاشمی‌رفسنجانی بود. هفته‌ای نبود که اظهارنظری از او در حاشیه یک دیدار یا بازدید منتشر نشود. هاشمی ملاقات‌های منظم و غیرمنظم با اقشار و اصناف و گروه‌های مردمی داشت.

آن هم نه به‌واسطه شخصیت حقوقی او در مجمع بلکه به‌واسطه شخصیت حقیقی او شکل می‌گرفت. فقدان این کاریزما در آملی‌لاریجانی و اساسا تغییرات ماهوی در دستور کار و برنامه‌های مجمع تشخیص بعد از فوت آیت‌الله هاشمی همچنین عدم تشکیل منظم جلسات این نهاد باعث افت کارکردی آن شده است.

مهم‌ترین دستور کار این نهاد در سال‌های بعد از فوت هاشمی بحث افای‌تی‌اف بود که نتوانست درباره آن به نتیجه برسد و در نهایت بدون اظهارنظر خاصی آن را کنار گذاشت.